

RECENZE METODICKÉ PŘÍRUČKY

IVANA JONGEPIEROVÁ

Martincová J., Szewczyk W., Kováčik P. (eds), 2021: **Opatrenia na zachovanie priaznivého stavu horských lúčnych biotopov/Działania na rzecz zachowania i rewitalizacji górskich biotopów łąkowych**. Narodné poľnohospodárske a potravinárske centrum, LESY Slovenskej republiky, š.p., Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, 2021, 94 s. ISBN 978 -80-89800-17-9

Na podzim 2021 vyšla pod editorským vedením Janky Martinčovej, Wojciecha Szewczyka a Petra Kováčika dvojjazyčná slovensko-polská metodická príručka, ktorá je výsledkom projektu s názvom „Spoločne za zachovanie a obnovu biodiverzity karpatských horských ekosystémov“. Na tomto projekte se podílely tri inštitúcie: LESY SR, š.p., Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie a Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum, ktoré jsou súčasne vydavateľi této publikace. Projekt byl spolufinancovaný Evropským fondem regionálního rozvoje v rámci Programu přeshraniční spolupráce Interreg V-A Polsko-Slovensko 2014-2020 a byl realizovaný v letech 2019–2021. Jeho hlavním cílem byla obnova, zachování a ochrana biodiverzity horských travních ekosystémů v přeshraničním území Karpat a přispění k návratu jejich tradičních forem obhospodařování.

Nestává se často, aby měla metodická příručka v rozsahu 94 stránek pevnou vazbu a byla vytištěna na křídovém papíru. Publikace je tematicky rozčleněna do 7 kapitol, které doprovází bohatá fotodokumentace a 14 tabulek. V úvodních kapitolách je podán přehled historického způsobu hospodaření ve studovaném území (v karpatském oblouku od Žiliny téměř až po ukrajinskou hranici) včetně historických fotografií. Popsány jsou také možnosti ekologické obnovy travních porostů, čerpající nejen z literatury, ale i z vlastních zkušeností autorů. Je uveden přehled vhodných metod získání semen pro zajištění regionálního osiva a vyzdvížen význam následné údržby, kterou jsou pravidelná seč s odklizením biomasy či extenzivní pastva. Přestože je údržbě i obnově travních porostů ve většině evropských zemí věnována velká pozornost a vynakládány značné finanční prostředky, postrádá doposud slovenská ochrana přírody dostatečné finance na zajištění péče o cenné porosty ve velkoploš-

ných chráněných územích. Dokládá to i tabulka č. 14 této metodiky s přehledem studovaných lokalit včetně současné údržby, která často spočívá v mulčování. Proto považuji všechny informace a doporučení v této metodice za velmi významný počín, který by mohl zásadně zlepšit současný přístup k péči o travní porosty.

Další část seznamuje s výsledky monitoringu travních porostů, který autoři provedli na ploše 130 ha (celkem 110 lokalit). Obsahoval botanický (2019 - 2021), pedologický (2019) a parazitologický průzkum (2019 - 2021). Parazitologický průzkum probíhal za účelem zjištění zdravotní kondice lesní zvěře v závislosti na kvalitě lučních společenstev. Tato souvislost by mohla zvýšit zájem o zlepšení péče o travní porosty v jednotlivých honitbách. Bohužel však tato kapitola obsahuje pouze přehled parazitů ve sledovaném území a postrádá souvislost mezi kvalitou porostu a výskytem parazitů, případně doporučení, jak může péče o travní porosty parazity eliminovat.

Nosnou kapitolou publikace je návrh managementových opatření na zachování příznivého stavu nejen jednotlivých typů biotopů, ale i každé sledované lokality. Jako inovativní metoda pro ekologickou obnovu travních porostů je prezentováno získání semen kartáčovým sběračem z místních druhově bohatých lučních porostů. Tato metoda obnovy ještě na Slovensku nebyla realizována, a tak získáním tohoto stroje v rámci projektu a především jeho využívání v dalších letech může výrazně přispět k obnově travních porostů v zájmovém území, v dalších pak může sloužit jako inspirace.

Přeji si, aby všechny nové poznatky a rady nezůstaly jen na papíře, ale přetavily se do praxe, aby se pestrobarevné louky opět staly samozřejmou součástí nejen karpatské krajiny. Autoři publikace si zaslouží poděkování za to, že k tomu udělali první krok.